

ਟੈਕਸੀ ਸਕੈਮ ਬਾਰੇ ਟੋਰਟੋ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਟੋਰਟੋ, 10 ਫਰਵਰੀ (ਪੋਸਟ ਭਿੰਡੇ) : ਟੋਰਟੋ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਵਲ ਸਕੈਮ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਜਕਾਲੂ ਟੋਰਟੋ ਵਿੱਚ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੈਬ ਭਰਾਈਵਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸਾ ਕਸਟਮਰ ਕਿਸੇ ਕੌਲ ਪਟੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਿਲਾਈਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਕ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਕਾਰਡ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬੈਂਕ ਮੇਡ ਦੇ ਚੱਡਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਾ ਉਸ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

ନୂରିଆ

-ਜੋਗਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ

ਅੰਦਰੋਲਨਜੀਵੀ ਬਨਾਮ ਘੁੰਮਡਜੀਵੀ

ਚਾਨਣ ਦਾਪ ਸਿਘ ਅਲਖ

A portrait of a man with a beard and a blue turban, wearing a dark jacket over a light shirt. He is looking directly at the camera. The background is slightly blurred, showing an outdoor setting.

ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਵਿਧਾਨਕ ਸੁੱਤਰਤਾ ਦੇ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੈਂ ਹੀ ਸਹੀ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਗਲਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੌਚ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਤਾਨਾਸਾਹ ਸੱਤਾ ਦਾ ਸਟੀਕ ਉਪਾਹਰਣ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾਮ ਜਾਂ ਨੋਟ ਹੀ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਹਨ ਹੋਰ ਕੀਤਾ ਹੀ ਕੀ ਹੈ। ਧਿਆਤ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੰਮ ਠੱਪ ਹੋਣ ਕਾਰਤ ਦੇਸ ਦੀ ਜੀ ਡੀ ਪੀ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨੀ ਨੇ ਹੋਣ ਲਾਜ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅੰਦੇਲਨਜੀਵੀ ਜਮਾਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸੁ ਆਜਾਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਨਾ ਮਿਲਦੇ ਅਤੇ

ਊਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨਜੀਵੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਜਮਾਤ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਘੁੰਮੰਡਜੀਵੀ' ਹੈ। ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਅਥੋਡੀ ਚੋਕੀਦਾਰ ਕਦੋਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ।

ਚਾਨਣ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅੱਲਖ, ਪਿੰਡ ਗੁਰਨੇ ਖੁਰਦ (ਮਾਨਸਾ), ਸੰਪਰਕ 9876888177

ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਾਹ ਦਾ ਜਾਇਕਾ

ਗੁਜਰੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਲੇਵਰਾ ਕਿਲੇ ਉਤੇ
ਜ਼ਰੂਰ ਬੰਨਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ
ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੱਲ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ
ਸਨ। ਥੱਦਰ ਦਾ ਕੁਤਤਾ ਜਾਂ ਮਲੇਸ਼ੀਆ
ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ, ਪਰ
ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੌਕੀਨ ਸਨ। ਸਾਲ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋ-ਦੋ ਵਾਰ ਤਾਂ ਥੋਏ ਦੀਆਂ
ਪਿੰਨੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।
ਇਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ
ਵਰਦਾਨ ਸਨ, ਪਰ ਲੋਕ ਚਾਹ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ।
ਢਲਦੇ ਪਹਿਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਈ
ਬਣਦੀ। ਪੱਥਰ ਦੀ ਦੌਰੀ ਵਿੱਚ ਮਗਜ਼,
ਖਸਖਸ, ਬਦਾਮ ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ,
ਸੱਕਰ ਪਾ ਕੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਖੂਬ ਰਗਤੀਆਂ
ਜਾਂਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਲਮਲ
ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੁਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਭਾਂਡੇ
ਵਿੱਚ ਪਾ ਲੈਂਦੇ। ਹਰੇਕ ਜੀਅ ਉਸ ਨੂੰ
ਬੜੇ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਪੀਂਦਾ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜਿੱਥੇ ਪਿਆਸ ਬੁਝਦੀ ਉਥੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ
ਤਾਕਤ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਵਾਂਗ
ਠੰਡੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਬਰਗਰ ਤੇ ਨੁਹਲਜ਼
ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਤਪਣੀ
ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੱਕੀ ਦੇ ਦਾਣੇ, ਛੋਲੇ
ਭਰਨਾਉਣ ਤੁਰ ਪੈਣਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ
ਕੁਝ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਣਕ ਨੂੰ ਭੁਨਾ ਕੇ
ਉਸ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਪਾ ਲੈਣਾ। ਉਹ ਖਾਣ
ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਰੂੰਡਾ ਬਣ
ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ

ਖਾਂਦੇ। ਗੁੜ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ
ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ। ਉਦੋਂ ਲੋਤਾਂ ਵੀ ਘੱਟ
ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਧੈਸਾ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਕੋਲ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਰੀਸ ਜਾਂ
ਸਾਤਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ।
ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ
ਗਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ
ਦੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜ-ਛੇ ਜੀਆਂ ਦਾ
ਪਰਵਾਰ ਸਭ ਨੂੰ ਦੁੱਧ-ਦਰੀ ਖਾਣ ਲਈ
ਬੁਲ੍ਹਾ ਮਿਲਦਾ। ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਵੱਡੀ
ਵੀਰਾ ਦੁੱਧ ਚੇਂਦੇ। ਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਡੂਨੰਦੀ
'ਚ ਪਾ ਕੇ ਭੜੋਲੀ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਕਰਦੇ
ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀ। ਪਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸੇਕਰੇ
ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕੜ੍ਹਦੇ ਦੁੱਧ ਉਤੇ
ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਲਈ ਬੱਡ ਜਾਂਦੀ
ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਸਾਡੀ
ਮਾਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਪਾ ਠੇਂਦੀ
ਦਿੰਦੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਦੀ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਟੈਂਨੀ
ਸਵੇਰੇ ਹਲੂਣ ਕੇ ਜਗਾਉਂਦੇ। ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ
ਨਿਕਾ ਸਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ
ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਗਵਾਂ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ
ਕਹਿੰਦੇ, ਉਠ ਦੁੱਧ ਪੀ ਲੈ, ਫਿਰ
ਕਹੋਂਗਾ ਮੈਂ ਪੀਤਾ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਟੋਂ
ਦੁੱਧ ਨਾ ਪੀਣਾ ਤਾਂ ਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਲਾਸਾਂ
ਵਿੱਚ ਥੱਟਾ ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ
ਉਠਿਆਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਿੱਠਾ ਪਾ ਕੇ ਪੀ
ਜਾਣਾ। ਸਵਰੇਦ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ
ਨੂੰ ਦਹੀਂ, ਲਸੀ ਤੇ ਮੱਖਣ ਆਮ
ਮਿਲਦਾ।
ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਗਾਂ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਲਈ

સુર્યાંગ માટે સુર્યાંગ

A large stainless steel pot and a smaller stainless steel cup filled with a light-colored liquid, likely milk or cream, sitting on a dark surface.

ਕਈ ਨਾ ਕਈ ਕਿਆਰਾ ਲੇ ਲਦਾ।
ਸਕੂਲ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ
ਕਿਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ
ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਟਾਲਾ, ਗੁਆਰਾ
ਦਾਤੀ ਨਾਲ ਵੱਡ ਕੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ
ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਉਣੀ ਵਾਰ ਇੱਕ
ਬੁੱਡ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਕ ਪਾ
ਇੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਰਹੇ ਕਿ
ਕਿਆਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੱਠੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ
ਗਿਆ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ
ਸਨ, ਉਹ ਸਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ।
ਉਹ ਤੁਰ ਕੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦਾ ਪੈਂਡਾ
ਤੈਅ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਗਾਂ ਦੁੱਧ ਦੇਣੋਂ
ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਅੱਖ ਦੇ
ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਵੇਰੇ ਦੇ ਸੂਣ ਤੱਕ ਖੁਬ ਸੇਵਾ
ਕਰਨੀ।
ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਦਲਿਆ ਤਾਂ ਹੱਥ ਤੰਗ ਹੋਣ

ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਕੋਈ ਲਵੇਰਾ ਬੰਨਿਆਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਪਰਵਾਰ ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਗਾਂ ਦੁੱਧ ਦੇਣੋਂ ਹਟ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਗੇ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੇ ਢੰਗਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਖੂਬ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਡੇਵੇਂ-ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁੜੀ ਅਤੇ ਦਲੀਆ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਗਲੀ-ਮੁੱਹਲੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡਰ ਗਊਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਫਿਰਦੀਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਪੈਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁੰਹ ਮਾਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਵੀ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖੁਦਗਰਜੀ ਨੇ ਬੇਜੁਬਾਨ ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ।

ਆਖਰ ਸਾਡੀ ਗਾਂ ਸੂ ਪਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਉਹ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਦੁੱਧ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵੱਛੀ ਜ਼ਰਾ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਆ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਗਾਂ ਤੁਰਦੀ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਵੱਛੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਮੰਜਾ ਡਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੰਡ ਜੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ, 'ਨਿੱਕੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਅੱਗ ਹੈ?' 'ਕੀ ਕਰਨੀ ਜੇ?' ਅੱਗੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ। ਪਿੰਡ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕੁਝ ਘੁੱਟ ਚਾਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਣਾ ਲਵੇ। ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡੋਂ ਠੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਨੇ।' ਪਹਿਲਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੱਬ ਕੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੇ ਭੁੱਬਲ 'ਚੋਂ ਅੱਗ ਕੱਢ ਕੇ ਕੜਫੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਈ ਤੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਘਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚਾਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਪਿੰਡ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਘਰ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਖੁੜ੍ਹਾਂ, ਨਮਕੀਨ ਮੱਠੀਆਂ, ਸੱਕਰਪਾਰੇ ਤੇ ਪਿੰਨੀਆਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਲੈ ਆਏ। ਚਾਹ ਦਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕੱਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਵੇਖ ਕੇ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ! ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ।'

ਪਿੰਡ ਜੀ ਇਕਦਮ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਇਕੱਲਾ-ਇਕੱਲਾ ਚਾਹ ਦੀ ਗਤਵੀਡੀ ਤੀਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਹੋਰ ਚਾਹ ਬਣਵਾਈ ਅਤੇ ਗਤਵੀਡੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਰੱਖੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੜੇ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਚਾਹ ਪੀਦੇ, ਮਿੱਠਾ-ਨਮਕੀਨ ਖਾਂਦੇ ਪਚਾਕੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਕ ਰਹੇ ਸਨ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ! ਆਹ ਬਣੀ ਨਾ ਗੱਲ।'

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰਕ ਵਾਲਾ ਕੰਵਲ

ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਸੀ। ਸੌ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਉਮਰ ਦਾ ਸੈਕੱਤਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਠਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛੱਪੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਸ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਰਾਇਲਟੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀ, ਜਦੋਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਮਦਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡਾ ਪਰਵਾਰ ਪਾਲਿਆ, ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਐਮ ਐਸ ਸੀ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ, ਵਿਆਹੀਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਖਰੀਦੀ। ਬਣਦਾ ਸਰਦਾ ਦਸਵੰਥ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਸਹਿਤ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ। ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਇਨਮ ਦਿੱਤੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੈਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੌਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸੈਕੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਾਰ ਸਕੇ। ਸੈਕੱਤੇ ਦੀ ਮਾਲੀ ਕੇਵਲ ਕੰਵਲ ਨੇ ਮਾਰੀ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਬਾਬੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੀ ਕੁਝ ਲੇਖ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ
ਕਿਤਾਬ 'ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਾਣੀ ਜਸਵੰਤ
ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ'। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਣੀ
ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁ ਨਾਲ ਗੱਲ ਚੱਲੀ
ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਬਰਸੀਆਂ
ਮਨਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਵਾਰਸ ਜੀਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਹੋਣ। ਸੁਕਰ ਹੈ
ਕੰਵਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਪੂਰਾ ਪਰਵਾਰ,
ਖਾਸਕਰ ਉਹਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਰਸ
ਕੋਤੜਾ ਜ਼ਾਵਕਟ ਸਪੇਲ ਸਿੰਘ

ਦੁਹਤ ਭਾਵਨਰ ਸੁਸਲ ਮਿਥ ਮਧੂ,
ਸਭ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਰਸੀਆਂ
ਮਨਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।
ਕੰਵਲ ਛੂੰਘੀਆਂ ਜਤ੍ਤਾਂ ਵਾਲਾ ਬਿਰਖ ਸੀ,

ਕਿ ਵਿਸਲ ਭੁਹਦ ਸੂਹ ਵਚਾ ਹਾ ਰਹਿ
ਉਹੀ ਵਿਸਲ ਵਜਾ ਕੇ ਧਾਵੀ ਟੂੰਗ
ਪੁਆਇਂਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੱਧ ਲੱਕ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾ
ਲਪੇਟ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕੌਡੀ ਪੁਆਉਣ ਲੱਗਾ
ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਤ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਉਹ ਉਮਰ

ਜੋ 100 ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਚਾਰ ਦਿਨ, ਸੱਜੀਆਂ ਖੱਬੀਆਂ 'ਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭੁਮਦਾ, ਫਲ-ਫੁੱਲ ਤੇ ਛਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਸੈਕੰਡੇ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲਾਈ। ਤੀਹ ਲੇਖਕ ਤਾਂ ਛੁੱਡੀਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਨ। 27 ਜੁਨ 1919 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਛੁੱਡੀਕੇ ਦੀ ਹਵਾ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਛੁੱਡੀਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵੱਜ ਕੇ ਚਾਲੀ ਮਿਟ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ 3.30 ਵਜੇ ਉਸ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ 'ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਅਮਰ ਰਹੋ' ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਪੂਰਾ ਪੱਤੀ ਦੇ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਛੁੱਡੀਕੇ ਵਿਖੇ ਬਣੇ ਨਵੇਂ

ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੀਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਬੜਾ ਚਾਅ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਈ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ
ਉਹਦੇ ਮਨਭਾਉਂਦੇ ਕਾਵਿ-ਬੰਬ ਯਾਦ ਆ
ਰਹੇ ਨੇ :

ਸਾਡਾ ਜੀਓ ਜਾਮਾ ਜਿਹੜਾ ਆਣ ਮੇਲੇ,
ਸਿਰ ਸਦਕਾ ਓਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਈ
ਭਲਾ ਮੋਏ ਤੇ ਵਿਛੜੇ ਕੌਣ
ਮੇਲੇ?

ਐਵੇਂ ਜਿਊਤਾ ਲੋਕ
ਵਲਾਂਵਦਾ ਈ

ਇੱਕ ਜੱਟ ਦੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਅੱਗ
ਲੱਗੀ,

ਵੇਖਾਂ ਆਣ ਕੇ ਕੌਣ
ਬੁਝਾਂਵਦਾ ਈ

ਦੇਵਾਂ ਚਰੀਆਂ ਘਿਓ ਦੇ

ਰਸਾਲੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਤੁਰਿਆ ਜਾਂ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ, ਹੱ
ਚੁੱਕਦਾ, ਉੰਗਲਾਂ ਤਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿ
ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਸ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹ ਅਸਲੀ ਆਲੋਚਨਾ
ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਦਿਲਦਾ
ਸੀ, ਸਤਰਜ ਦਾ ਸੌਕੰਦਰੀ
ਸੀ, ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ
ਦੀਵਾਨਾ ਸੀ। ਆਪਮੁਹਾਂ
ਗਾਉਣ ਲੱਗਦਾ ਸੀ
ਗਾਉਂਦਾ ਗਾਉਂਦਾ ਮਚਾ
ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਸਵੰਤ ਗਿੰ
ਨੂੰ ਅਵੱਲੇ ਨਾਵਾਂ ਭਾਨਿਆ
ਸੁਭਾਨੇ, ਜੱਸੇ, ਸੁਰਤੀਓਂ
ਦਲਾਰੀਏ, ਰਾਣੇ, ਰਫ਼ੇ

ਬਾਲ ਦੀਵੇ,
ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਜੇ ਸੁਣਾਂ ਮੈਂ ਆਵਦਾ ਈੰ...
ਏਥੇ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ,
ਦਗੇਬਾਜ਼ ਦਾ ਧਾਰ ਕੇ ਭੇਸ ਮੀਆ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੁਆਨੀ ਤੇ ਐਸ ਮਾਪੇ,
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬਾਲ ਵਰੇਸ ਮੀਆਂ
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਦੌਲਤਾਂ ਫੀਲ ਘੋੜੇ,
ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇਸ ਮੀਆਂ
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਦਾ ਸਦਾ ਨਾ ਰੂਪ ਦੁਨੀਆ,
ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਨਾ ਕਾਲੜੇ ਕੇਸ ਮੀਆਂ...
ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਦਾ ਨ ਬਾਗੀ ਬੁਲਬੁਲ

ਬਾਘੇ, ਜਿੰਦੇ, ਸੁਰਤੇ, ਰਾ
ਤੇ ਬੱਲੋ-ਬੱਲੋ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਦਾ ਸੀ।
2010 ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਉਹਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨ
ਨਾਂ ਸੀ: ਪੰਜਾਬ! ਤੇਰਾ ਕੀ ਬਣ੍ਹ
ਉਹਦੇ ਸਰਵਰਕ ਉਤੇ ਛਪੀਆਂ ਸਤਾਂ
ਨੇ ਓਦੋਂ ਮੇਰਾ ਓਨਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰ
ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿੰਨਾ ਹੁਣ ਖਿੱਚ ਰਹੀਆ
ਹਨ।
“ਗੁਰੂ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਪੰਜਾਬ! ਤੂੰ ਹੁਣ ਕਿ
ਜੀਵੇਂਗਾ? ਤੇਰਾ ਅੱਗ ਪਿੱਛਾ ਦੁਸ਼ਮਾ
ਜਤ੍ਤੁਂ ਤੱਕ ਛਾਂਗ ਸੁੱਟਿਆ! ਤੇਰਾਂ ਲੱ

ਬੋਲੇ, ਸਦਾ ਨਾ ਮੌਜ ਬਹਾਰਾਂ...। ਖਿਆਲ
ਆਉਂਦੈ, ਕੰਵਲ ਜੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ
ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਯਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਜੀ ਨੂੰ ਮਿਹਣੇ ਮਾਰਵੀ ਬੁਲ੍ਹੀ
ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਇੰਦਰਾ
ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ
ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੁਹਾਈਆਂ ਪਾਉਣੀਆਂ
ਸਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਦੀਆਂ,
ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੂ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇ
ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ
ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ। ਵੰਗਾਰ

ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ, ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਅੱਡੀਆਂ ਤੱ
ਰੱਤ ਚੂਸ ਲਈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਖਦੇ ਸਨ
ਡਾਕੂ ਅੰਗਰੋਜ਼ ਦੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਤੇਰੀਆਂ
ਆਨਾਂ ਸਾਨਾਂ ਨਿਰਾਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਕਿਥੇ ਹੈ ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ? ਪੁੱਤੇ
ਪੋਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ
ਨਕਸੇ ਤੋਂ ਲਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ
ਤੇਰਾ ਅਤਿ ਮੰਦੜਾ ਹਾਲ ਵੇਖ ਮੇਰਾ
ਕਲਮ ਦਾ ਸੂਹ ਸੂਤਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਤੇ
ਹੁਣ ਕੀ ਬਣੂੰ?

“ਲੇਟੇਰੇ ਤੇ ਅਸਲੋਂ ਵਿਹਲਤ ਸਾਧ ਲਾ

ਕਰਤਾ ਕਿਸਨਾ ਦਾਗਾ ਵੱਗਾਰ
ਪਾਉਣੀ ਸੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ
ਜਾਂ ਗੱਦੀ ਛੱਡਣ ਦੀ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ
ਬਾਰੇ ਅਖਬਾਰੀ ਲੇਖ ਲਿਖਣੇ ਸਨ 'ਮੁੜ
ਜਾਗੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ' ਤੋਂ 'ਭਕਕਾਂ ਮਾਰਦਾ
ਪੰਜਾਬਾ' ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ
ਤੱਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਤ ਦੇਣੀ ਸੀ, ਸ਼ਾਂਤ
ਰਹਿਣ ਦੀ, ਏਕਾ ਰੱਖਣ ਦੀ, ਸਬਰ ਤੇ
ਸਿਰਤ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਤੇ
ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਣਾ ਸੀ 'ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਏਕਾ
ਲੋਹੇ ਦੀ ਦੀਵਾਰ'। ਟੇਬਲ ਟਾਕ 'ਚ ਧੋਖਾ
ਖਾਣ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ।
ਜੇਤੇ ਰੱਖਣ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਰਹਿਣ
ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੀ ਜਿੱਤ ਉਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਜਿੱਤ-ਨਾਮ'
ਲਿਖਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸਾਨੀ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ
ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ
ਚੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੂਹ
ਸੀ, ਕਾਮਦੇਤੀ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸੀ।
ਹੀਰ-ਵੰਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਆਸਕ ਸੀ,
ਜੀਹੀਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਹਦਾ ਦੋਹਤਾ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਮੇਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ
ਬੱਕਦਾ। ਕੰਵਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਵਾਰਸ ਦੀ
ਹੀਰ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਮਾਇਲ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ
ਫਿਰਲੀ 'ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਅਖਬਾਰਾਂ

ਲੁਟਰ ਤੇ ਅਸਲ ਵਿਹਲਤ ਸਾਧ ਲਾਗੂ
ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨੇ
ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ
ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ ਮੰਡੀ ਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਲੁੰਗ
ਪਿਛੋਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਤੇ ਸਧਾਂ ਦੇ ਧਾਰੇ ਵੱਡੇ
ਹਿੱਸਾ ਭਾਲਦੇ ਐ। ਤਰਤਾਲੀ ਫੀਸਾਂ
ਕਾਮੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ
ਤੇ ਸਤਵੰਜਾ ਫੀਸਦੀ ਵਿਹਲਤ
ਅਯਸ਼ੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਰੱਬ
ਸਭ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ, ਦਸ਼ਾ-ਨੁਰਾਂ
ਦੀ ਕਮਾਈ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦੇਂਦਾ
ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ, ਵਿਹਲਤ ਲਾਣਾ ਚਾਂਭਾਂ
ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਮੇ ਪੜ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ
ਪੰਜਾਲੀ ਦਿੱਤੇ ਹਉਂਕ ਰਹੇ ਹਨ
ਨਿਆਂਕਾਰ ਰੱਬ ਕਿੱਥੇ ਮਰ ਗਿਆ? ਇਹ
ਸਾਧ ਸੰਤ ਲਾਣੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ
ਸਿੱਧੀਆਂ ਡਕੈਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਰਾਵਾਂ
ਦੀਆਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੁਕਿਆਂ
ਚੋਰੀਆਂ ਯਾਚੀਆਂ, ਤੋਬਾ ਮੰਜ਼ੀ! ਜੇਕਾ
ਨਿਆਂਕਾਰ ਰੱਬ ਹੁੰਦਾ, ਵਿਹਲਤ
ਗਨਾਹਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਠੀਆਂ ਫਾਂਸੀਆਂ
ਦੇਂਦਾ।'

ਕੰਵਲ ਦੇ ਦਾਦੇ ਦਾ ਨਾਅ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖੀ,
ਸੀ, ਜੋ ਉਚੇ ਕੱਦ ਦਾ ਸਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨੀ
ਸੀ। ਉਹ ਤੁਕੜੇ ਉੱਠੇ ਕੇ ਹਲ ਜੋੜਦੇ

ਦੁਪਹਿਰੇ ਪੱਠਾ ਦੱਬਾ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮਿਟੀ ਨਾਲ ਮਿਟੀ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਕਿਰਸਾਣੀ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਉਹਦੇ ਰੱਡੀਂ ਰਚੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪਤਰ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ। ਖੇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਵਿਹਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਵੀ। ਉਹਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਵਲ 'ਪੂਰਨਮਾਸੀ' ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਂਡ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ : ਹਲ ਛੱਡ ਕੇ ਚਰ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਾਣਾ, ਜੱਤ ਦੀ ਜੂਨ ਬੁਰੀ। 'ਪੂਰਨਮਾਸੀ' ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਝਾਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਤੀਆਂ, ਪੁੰਜਾਏ, ਲਾਲ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਬਣਵਾਇਆ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਪਾਸ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਤਲਵੰਡੀ ਸਲੋਮ ਪੁੰਜਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਗੌਲਿਆ। ਉਹ ਪਾਸ ਲਈ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਵਲ, ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਢੁੱਡੀਕੇ, ਚੁਹੜਚੱਕ ਤੇ ਦੱਧਰ ਦੇ ਉਹ ਤਿੰਨੇ ਜਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਥੰਮ੍ਹ ਬਣੇ। ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵ-ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਕਿਤੇ ਮੇਲੇ, ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਖਾਣ ਪੀਣ
ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ, ਸਾਕੇਦਾਰੀ,
ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ, ਸੱਥ ਚਰਚਾ, ਲੋਹੜੀ,
ਕਿਤੇ ਡਾਕਾ, ਠਾਣੇ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ,
ਅਮਲੀ ਦੇ ਟਾਂਗੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ, ਜੰਵਾਂ ਦਾ
ਚੜ੍ਹਨਾ, ਜਗੋ ਕੱਢਣੀ, ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ
ਗੀਤ, ਜੰਵ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਤੇ ਛੁਡਾਉਣੀ,
ਗਾਉਣ ਦੇ ਖੜੇ, ਗੰਤਤੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਛੱਡ ਸਾਰੀਗੀਆਂ, ਮੇਲਿਆਂ 'ਚ
ਲੜਾਈਆਂ ਭਿੜਾਈਆਂ, ਡੱਬਾਂ 'ਚ
ਪਿਸਤੋਲ, ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਖੂੰਡੇ, ਮੌਦੇ

ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ
ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਸਭਾਵਾਂ, ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ
ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ/ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ
ਦੀ ਪਿਛਿੰਦ ਚਾੜ੍ਹਨੋਂ ਬਚਾਇਆ।
ਚੜ੍ਹਦੀ ਜ਼ਾਨੀ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਮਲਾਇਆ
ਵਿਚ ਚੌਕੀਦਾਰੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਮੁੜ
ਕੇ ਸ਼ੋਮਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਲਰਕ ਲੱਗਾ ਤੇ
ਲੇਖਕ ਬਣ ਗਿਆ। 1947 ਦੇ ਉਜਾਡੇ
ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਰਸਾਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਦੁਨਾਲੀਆਂ, ਵਗਦੇ ਖੂਹ, ਜੱਟ ਤੇ ਜਸੀਨ, ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲੇ, ਸ਼ਰੀਕੇ, ਕਬੀਲੇ, ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਨੀਆਂ, ਹਾਲੀਆਂ ਪਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ, ਤ੍ਰਿਵਣ ਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ, ਚੋਹਲ ਮੋਹਲ, ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ...। ਜੇ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬੋਹੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਸਰੂ ਦਾ ਬੂਟਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਗਦੀਆਂ 'ਵਾਵਾਂ' ਦੇ ਵੇਗ ਵਿੱਚ ਝੂਮਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ ਬੱਬੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਕਦੇ ਸੱਜੇ ਤੇ ਕਦੀ ਵਾਵਰੋਲੇ ਵਾਂਗ ਗੋਲਾਈ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੇਗਮੱਤਾ ਲੇਖਕ ਸੀ ਤੇ ਲੋਹੜੇ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾਤੀ। ਉਹਦੇ ਰੁਮਾਂਚਿਕ ਰਹਿੰਦੇ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਸਿੰਧੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਲਫਜ਼ ਲਿਖੇ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਵਾਦ ਰਚੇ, ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਡੀਆਂ-ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਰਾਤ ਬਾਕੀ ਹੈ' ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਮੇਰਡ ਬਣਾਏ ਜਿਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਭਰੀ। ਉਹਦਾ ਨਾਵਲ 'ਲੁਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਚੋਰੀਓਂ ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿੱਚ ਪਤ੍ਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਐਮ-ਰਜ਼ਜ਼ੈਸੀ ਕਾਰਨ ਮਲੇਸ਼ੀਆ 'ਚ ਛਥਪਿਆ ਤੇ ਇੱਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਸਾਮੱਗਲ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁੱਜਾ। ਉਹਦੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨੇ 'ਲੋਅ ਦਾ ਲੁਹੂ' ਕਹਿ ਕੇ ਭੇਂਡਿਆ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਰੁਮਾਂਸਿਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਕਿਹਾ। 1947 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਿਖਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਬਣਿਆ। ਪਿੰਡ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਉੱਚ ਅਦਾਰੇ ਬਣਵਾ ਕੇ ਪਛੜੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਰਿਹਾ। ਉਹ 1980 ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਨਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੇਂਠੋਹਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੁਲ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਪੰਜ ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕੋ ਸ਼ੇਅਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਗਿਆ-ਹਮ ਜੋ ਗਏ ਤੋਂ ਰਾਹ ਗੁਜ਼ਰ ਨਾ ਥੀ, ਤੁਮ ਜੋ ਆਏ ਤੋਂ ਮੰਜ਼ਲੇਂ ਲਾਏ...। ਰਾਤ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿ ਪਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਉਠੇ ਤਾਂ ਉਹ 'ਹਮ ਜੋ ਗਏ ਤੁਮ ਜੋ ਆਏ' ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਅਰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਦ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਾਗਜ ਮੜ੍ਹ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ, ਜੋ ਤਾਜ਼ਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਡ ਦਾ ਅੱਧਾ ਵਰਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਹਿ ਕਰ ਕੇ ਬਟੂਏ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ, ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਬਟੂਏ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਿਖੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ ਹੈ; ਕਾਲੀ ਗਾਨੀ ਸਿੱਤਾਂ ਦੀ, ਗਲ ਪਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਹੋ ਜਾਹ। ਢੂਜੀ ਸਤਰ ਹੈ; ਛੋਟੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਬੰਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬੁਲੰਦਾ। ਤੇ ਤੀਜੀ ਸਤਰ; ਸ਼ਕਤੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦੀ ਹੈ...। ਬੱਸ ਏਨੀਆਂ ਕੁ ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਦਤ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

CLASSIFIEDS

Starting at just \$10
ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਡ ਦੇਣ ਲਈ
ਕਾਲ ਕਰੋ: 905-793-2202

Call for Free Estimates

A-1 RENOVATION GTA INC.
416-456-1462
OVER 15 YEARS OF SERVICE
Professionals in Completing Basements within 3 Weeks
Info@atrenovationgta.com
www.atrenovationgta.com

A-1 RENOVATION GTA INC.
22 Listcreek Road, Brampton L6P 2n6

You can Place Your Business Here
(905)793-2202
To Reach Wider Audience

PESTAGON Ltd
PEST CONTROL SERVICES
RESIDENTIAL * COMMERCIAL
LICENCED BY GOVERNMENT
INSURED & BONDED
EVERY SERVICE
WITH WARRANTY
SERVING GTA
CALL: 905-463-2153
Ants, Wasp, Centipede, Fleas, Bed Bugs

HOMELIFE SILVERCITY
Realty Inc. Brokerage
Each Office Independently Owned & Operated
Kulwinder Chhina
SALES REPRESENTATIVE
647.293.2327
www.Kulwinderchhina.com

jobs! jobs! jobs! jobs! jobs!

HELP WANTED

ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਜਨਰਲ ਲੇਬਰ ਦਾ ਕੰਮ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ

ਬਰੈਪੈਟਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਡੰਡਾਸ ਜੈਫਿਨ, Air Distribution Products ਦੀ Leading Manufacture company HVAC Industry ਲਈ ਫੁੱਲ ਟਾਈਮ ਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸ਼ਿਫਟਾਂ : Day ਅਤੇ Afternoon Available ਹਨ।

ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:
 * ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੋ * 20Lbs ਤੱਕ ਭਾਰ ਚੁੱਕ ਸਕਣ
 * ਆਧੁਨਿਕ Safety Shoes ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਪਹੁੰਚੋ:
110 Glidden Rd., Brampton

ਜਾਂ ਫੇਰ ਈ-ਮੇਲ ਕਰੋ:
jbrown@dundasjafine.com
kkaur@dundasjafine.com

NU WAY TOUR & TRAVELS INC.

AIR TICKETS **CRUISES** **VACATIONS** **TRAVEL INSURANCE**

International & Domestic Air Tickets
 • Cheapest Air Fares
 • Price Match Guaranteed
 • 24/7 Emergency Services
 • Reliable & Excellent Customer Service
 • 100% Customer Satisfaction

AIR CANADA PIA AmericanAirlines ETIHAD KLM Emirates SWISS BRITISH AIRWAYS JET AIRWAYS

Travel Worry Free With Insurance
 • Super Visa Insurance
 • Visitor to Canada
 • Trip Cancellation
 • Trip Interruption
 Manulife

tico.ca IATA

Call Us For Guaranteed Lowest Airfare ANY Airline Time Destination Around the World

7015 Tranmere Dr. Unit- 8, Mississauga, ON L5S 1T7
 Tel: 905 362 0937 | Fax: 1 855 897 0900
 E-mail- info@nuwaytravels.com

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

Beautiful match, below 35yrs, for smart JatSikh boy, Canada PR, 39/5-11" BE/MBA, Highly paid job, R/U property in Canada/India, issueless divorcee, caste no bar, respond only with pics & details. Whatsapp +16474968844 Email : matchjatt2018@gmail.com

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, 1994 ਕੱਦ 5 '11 , ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਦੀਂਗੀ ਸੇਬ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਸਿੰਨੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਟੱਡੀ ਵੀਸੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। 416 400 2604 ਵਟਸਾਪ 8920619746

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਸਾਰੀ ਫੈਸਲੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ | ਲੜਕੇ ਨੇ 12 ਗਰੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਟਾਰਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੀਂਗੀ ਆਮਦਨ ਆਪਣਾ ਘਰ ਜੋ ਕੇ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਫੈਸਲੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਫੈਸਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਮਿਲੇ ਥੁੰਡੀ ਪਹਿਲ, ਲੜਕੀ ਸਿੰਨੀਜਨ, ਪੀਆਰ ਜਾ ਵਿਸ਼ਵਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਸੰਪਰਕ : 647-948-8474 647-670-8013

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗੁਰੇਵਾਲ ਲੜਕਾ, 1994, ਕੱਦ 6'2", ਜੋ ਕਿ ਆਸਟੋਲੀਆ 'ਚ ਸਟੱਡੀ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸੈਟਲੱਡ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: -647-772-6650, ਵਟਸਾਪ ਨੰਬਰ: -99156-62207

Match for Handsome Jat Sikh boy 40/5'10"(Issueless divorce), B.Tech, M.S (USA) Working in MNC as Senior Software Engineer in the USA. Family of Doctors and Engineers. Please respond with recent pics. Email match52020@gmail.com, Whats-app: +91-9815787350

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੈਲ ਸੈਟਲੱਡ, ਵਿਨੋਪਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਐਮੀਏਂ ਦੀ ਤਿੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਤੁਨਨਾਲੁਨ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤ ਦਾ ਸਿੰਨੀਜਨੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 9815098662, 9815032106,416-817-4684.

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਧੋਨੀਆ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'11" ਮਿਕੋਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅੰਗ੍ਰੀਤਾਂਧੀ ਵੀਸੇ ਉਤੇ ਆਏ, ਲਈ PR/Citizen/Student/Lੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ-ਮਾਮੀ ਕੌਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਲਕਸੂਨਾ ਉਤੇ ਵੀ ਗੈਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (Student) ਖਰਚਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਭਰਾ ਆਸਟੋਲੀਆ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 416-708-4100

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'10", Dentist, MBA/MS/PhD ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਿਵਰਤ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਲੜਕੇ ਲਈ ਵਾਪੀਆ ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਾਪੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 647-280-6503 | +91-98142-02918 (Whatsapp)

Seeking a suitable match for their son, never married, 43 years, 6' tall, fair; Ramdasia Gursikh, Amritdhari, Canadian citizen. Father class 1 retired officer and well settled family. Serious queries please respond on email sukhicancer@yahoo.com or call 416-721-5191 or 647-308-4411(contact after 5 pm)

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਸਿੱਖ ਅੰਰੋਤਾ ਲੜਕਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਯੋਗ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਦੀ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੀ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਏ ਸਲਦਾ ਦੇ ਬੋਟ ਵੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਸੀਬੀ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇ। ਸੰਪਰਕ: 647-625-5706

* ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'6", ਇਹ 4 ਇਕੱਲ ਲੱਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਪਿਛਲੇ 6 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੁਦਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ ਉਤੇ ਕੈਂਬਿਕ ਹਾਊਸਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: -647-852-7532 ਅਤੇ 403-4025

* ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਇਹ ਕੁਦਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 647-772-6650, ਵਟਸਾਪ ਨੰਬਰ: -99156-62207

Match for Handsome Jat Sikh boy 40/5'10"(Issueless divorce), B.Tech, M.S (USA) Working in MNC as Senior Software Engineer in the USA. Family of Doctors and Engineers. Please respond with recent pics. Email match52020@gmail.com, Whats-app: +91-9815787350

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੰਨੀਜਨ, ਵੈਲ ਸੈਟਲੱਡ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ/ਅਮਰੀਕਾਨ ਸਿੰਨੀਜਨ ਜਾਂ ਪੀ ਆਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਟੱਡੀ ਜੀ ਸੈਟਲੱਡ ਤੋਂ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 9815098662, 9815032106,416-817-4684.

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'11", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 431-998-8022

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'11", ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੀ ਆਰ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: 647-739-3600।

* ਅਰੋਤ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੀ ਆਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-94173-58712

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-94173-58712

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-94173-58712

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-94173-58712

* ਸੰਨਿਆਰਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'8", ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਾਤ ਜੀ ਸੂਪਰ ਵੀਸੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91-94173-58712

* ਸੰਨਿਆਰਾ

Other Realtors only Promise
But **JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH
GUARANTEE**

JAG AUJLA

REAL ESTATE BROKER

Dir: **416-371-7777**
j.aujla@rogers.com www.jagaujla.com

RE/MAX Realty Specialist Inc., Brokerage
 (Independently Owned and Operated)
 Off: 905-456-3232
www.BramptonTopRelator.com

Advertisement
**GUARANTEED
Till Sold**

**1%
Ranked
n.^{o.}
Broker**

**Call For a Quick
& Free
Home Evaluation**
www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

 **2016, 2015, 2014, 2013 **(2009, 2008)
 2012, 2011, 2010) **RE/MAX International** (2010) **(2014)

Based on Commissions earned

**ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ
ਲਿਸਟਿੰਗਾਂ (Listings)
ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ**

CALEDON

**BRAND NEW HOUSE
FOR SALE ON ASSIGNMENT
(IN CALEDON)**

BRAMPTON

ਕੈਨੇਡੀ / ਦੁੱਗਲ

ਬਰੈਂਡ ਨੀਉ ਘਰ ਸੈਲ ਲਈ ਉਪਲਬੱਧ ਹੈ। ਲਗਭਗ 2800 ਸੁਕੇਅਰ
ਫੁੱਟ ਏਰੀਆ ਅਤੇ 42 ਫੀਟ ਵਾਈਡ ਕਾਰਨੋ ਲਾਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4
ਬੈਂਡਰਮ ਅਤੇ 4 ਵਾਸ਼ਰਮ ਹਨ। ਮੇਨ ਫਲੋਰ 10 ਫੁੱਟ ਸਿਲਿੰਗ।
ਡਾਇਨੀਂਗ ਰੁਮ ਉਪਰ ਨੌ ਖੁੱਲਾ ਹੈ ਅਤੇ 19 ਫੁੱਟ ਹਾਈ ਸਿਲਿੰਗ ਹੈ।
ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਫਲੋਰ, ਓਕ ਸਟਰੇਅਰਜ਼। ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਚਨ ਅਤੇ
ਕੁਆਰਟਜ਼ ਕਾਊਨਟਰ ਟਾਪ। ਮੇਨ ਫਲੋਰ ਲਾਡਰੀ ਹੈ।
ਵਧੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜੇਗ ਐਜ਼ਲਾ ਨਾਲ 416-371-7777 ਤੋਂ
ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਵੀਲੀਅਮ ਪਾਕਵੇ/ਰੋਇਲ ਓਰਚਾਰਡ

ਲਗਭਗ 2800 ਸੁਕੇਅਰ ਫੁੱਟ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ 5+2 ਬੈਡਰੂਮ ਅਤੇ
4 ਵਾਸ਼ਰਮ ਦਾ ਡੌਟੈਚਡ ਡਬਲ ਸਟੋਰੀ ਘਰ। 48 ਫੁੱਟ ਲਾਟ ਹੈ।
ਫਿਨੀਸ਼ਡ ਬੇਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸੈਪਰੈਟ ਸਾਈਡ ਏਨਟਰੈਂਸ। ਨਵੀਂ ਰੂਫ
ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਚਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੇਨਾਈਟ ਟਾਪ
ਹੈ। ਪੈਂਟਰੀ ਨਾਲ ਬਰੇਕਫਾਸਟ ਏਰੀਏ। ਗਲਿਮੀਂਗ ਹਾਰਡਵੁੱਡ
ਫਲੋਰ। ਬੈਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੈਮੀਨੇਟ ਫਲੋਰ। ਓਕ ਸਟੇਅਰ ਕੈਂਸ
ਮਾਸਟਰ ਬੈਡਰੂਮ 5 ਪੀਸ ਈਨਸੂਟ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ।

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

INVISALIGN & BRACES INCLUDING CLEAR BRACES
Invisible Braces ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਦੂਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ
Show Your Smile More With Invisible Braces!

Dr. Samreet Kaur Randhawa
General Family Dentist

New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION
10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6
BRAMPTON, ON L6P 4K6
(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)
Tel :905-794-5111

FIRST LOCATION
DENTISTRY @ BONNIE BRAES
50 CHESTERWOOD CRES, UNIT 2
BRAMPTON, ON L6Y 0Z4
(OPP. CHURCHVILLE PUBLIC SCHOOL,
JAMES POTTER / BONNIE BRAES INTERSECTION)
Tel : 905-230-9044

FRESH & LARGE VARIETY

Bread , Derry & Eggs

Branded Foods

Fruits & Vegetables

Beverages & Confectionery

Grocery & Staples

Sweet & Samosas

SERVING FROM ALL LOCATIONS IN GTA AREA:

<p>10 Westmore Drive Etobicoke ON M9V-3Z7 416-740-3262</p>	<p>21 Lacoste Blvd, Brampton, ON L6P 2K2 905 794-8109</p>
<p>621 Wanless drive, # 122 Brampton ON L7A 0A9 905-495-3336</p>	<p>1075 Ceremonial Drive Mississauga ON L5R 2Z4 905-502-1600</p>
<p>80 Pertosa Drive Brampton ON L5X-5E9 905-460-0009</p>	<p>10510 Torbram Road, Brampton 905-790-0030</p>
<p>2120 North park Drive Brampton ON L6S 0C9 905-793-1338</p>	<p>10 Pannahill Dr, Brampton 905 913-8017</p>